

TEATRO

La cantant calba

d'Eugène Ionesco

Dia: 17 de març. Escenari: Biblioteca Popular «Francesc Tarafa». Elenc: Agrupació Dramàtica de Barcelona CCXXIII Acte Social de l'Associació Cultural.

Novament ha actuat, a la nostra ciutat, l'excel·lent «Agrupació Dramàtica de Barcelona». Dies enrera ens presentà una de les facetes del seu art: el «Teatre viu», dedicat a experiments d'improvissació. Ara ho ha fet amb una obra d'un dels autors més discutits avui a tot el món: Ionesco.

L'autor i l'obra — Apres-emb-nos a dir que Ionesco no pot ser jutjat d'acord amb les normes teatrals clàssiques. És massa inquiet, anticonformista, enemic de mètodes i de tradicions. Segons pròpia manifestació, ell ha comprovat que el llenguatge, els gestos i les coses del món actual no estan en harmonia amb l'ordre de l'univers. Diu que tots plegats ens trobem immersos en l'absurd més absolut. La significació del món ja no existeix, i, per això, cal buscar allò essencial pel camí de la irrealitat. I, llavors, sorgeixen les «anticomèdies» i els «anti-drames», com ell anomena les seves obres. I a l'escena ens presenta el món de la contradicció i de la incoherència. Els seus personatges parlen, sovint, sense to ni so, i l'acció agafa un ritme esbojarrat. Existeix sempre una topada entre la realitat i la irrealitat, Ionesco defineix la seva obra com «la projecció damunt l'escena d'un univers interior». La irrealitat i la poesia són, no una evasió, sinó un contrapunt que ressalten la realitat de cada dia.

«La cantant calba» és la primera obra d'Ionesco. Fou estrenada, l'any 1930, en un petit teatre del Barri Llatí de París. Està influenciada pels mètodes d'ensenyament d'idiomes, a base de frases fetes, dels quals és una caricatura. El primer diàleg de l'obra que sosté el matrimoni Smith n'és una bella mostra. Arriben els Srs. Martin. Mentre fan antelana, en un diàleg allargassat a posta, tots dos acaben, per inflexible deducció, demostrant-se mútuament que són marit i muller, com són en efecte. Però Mary, la criada, convertida en un nou Sherlock Holmes, ens diu després que hi ha hagut un punt fals en aquell procés deductiu, i, per tant, ni Mr. Martin és Mr. Martin ni Mrs. Martin és Mrs. Martin. Entren a escena els Smith. Més tard, arriba un capità de bombers, gran amic de la casa. Uns i altres s'embranquen en conversacions sense solta (imitant les que sovintment són obligades i habituals en societat), i expliquen anècdotes, faules, contes, acudits, etc. Al final, víctimes de llur inèrcia verbal, arrossegats i extenuats per la progressió accelerada de la paraula inútil, ja no poden articular més mots sinó tan sols emetre sons i esgarips. En el fons, suposem (i diem suposem, perquè la idea

exacta d'una obra, moltes vegades només la sap el propi autor) que Ionesco ha volgut fer una paròdia d'una família anglesa, d'una actitud i d'una correcció anglesa.

Els personatges parlen, parlen sense parar, sense saber allò que diuen, amb el propòsit de vèncer el ritme d'un rellotge boig, que avança o recula a caprici, que toca a destemps, unint-se així al desconcert d'una gent que intenta preciament vèncer això: el temps. «La cantant calba» de «trueix el diàleg i destrueix també una societat burgesa que se sent impassible davant la realitat d'una vida que passa a la vora i sol» tracta de contemplar la seva superficialitat per a no destruir-se.

Els elements interpretatius— Creiem que preparar una obra d'Ionesco ha de resultar sempre una tasca dura. I la interpretació ha de ser difícil. Els actors s'han d'esforçar a transmetre al públic les sensacions vagues d'una dialèctica que precisament mor a flor de llavi. Nosaltres estímem que l'Agrupació Dramàtica de Barcelona reeixí totalment. Els actors van remarcar convenientment als passatges de l'obra, amb una mímica adequada per a subratllar les paraules d'Ionesco. Es féu sense decoració, si bé cal reconèixer que les obres d'aquest autor, en general, es recolzen més que res en els personatges, en llurs paraules, en llurs silencis, en llurs inseguretats, en llurs divagacions... que no pas en l'escenografia.

Adelaida Espinal féu una magnífica Sra. Martin, tant de dicció com de posa. També Carlota Soldevila, Sra. Smith, sobretot en el monòleg que inicia l'obra, dit amb un to de veu molt encertat. Nuria Casulleras fou una graciosa i expressiva criada. Jaume Pla encarnà exactament el tipus del Capità de Bombers, amb una comicitat molt mesurada. Francesc Nubiola, que hagué de suplir a darrera hora a Angel Gràcia, i, per tant, digué el paper tot llegint lo (per cert, molt bé) ens demostrà que hauria fet un perfecte Mr. Martin, si de bell antuvi li haguessin adjudicat, perquè tant el seu físic com la manera de vestir el personatge, el convertien en un autèntic «gentleman» anglès. Correcte i ajustat Miquel Rodés en Mr. Smith.

Molt intel·ligent i acurada la direcció a càrrec de Frederic Roda. I molt interessants i adients les paraules que pronuncià abans de començar l'obra, per tal de fer quatre pinzellades sobre Ionesco i la seva producció, així com en el petit diàleg que s'establí al terme de la representació.

Desitgem que les sessions a càrrec d'aquesta Agrupació s'ovintegin a casa nostra.

Rafael Boluda

Ebanista Barnizador
Muebles de encargo
Restauraciones a domicilio

Tienda: Tarafa, 89 - Taller: Gerona, 85
GRANOLLERS

El delantero centro murió al amanecer

d'Agustín Cuzzani

Dia: 19 de març. Escenari: «Casino de Granollers - Club de Ritmo». Elenc: «Palestra», de Sabadell.

L'obra — Fou el major èxit, a Buenos Aires, l'any 1955. L'estrenà la companyia «La Máscara», el mes de març i s'aguantà tot un any, amb el teatre a vessar. A Espanya la féu conèixer el conjunt «Los juglares», que dirigeix Carlos M. Suárez (adaptador de l'obra a la nostra escena), dins el I Festival de Teatre de Cambra, celebrat a Madrid l'any 1959. Guanyà el premi a la millor direcció i al millor conjunt.

Es una obra carregada d'intenció política i social, i al mateix temps una crida a la felicitat modesta, a l'acceptació de la joia quotidiana. Aristides Garibaldi, el famós davanter centre de futbol, ha estat comprat per Lupus, milionari excèntric i col·leccionista, a fi d'incloure'l a la seva galeria de celebritats. De fet, Lupus no ha comprat l'individu, sinó tan sols la seva habilitat. Dins la mateixa condició es troben la dansarina clàssica, el científic, l'actor i l'home-simi, companys de captiveri a la galeria de l'estrefolari milionari. Amb tots aquests personatges, Cuzzani ens fa una graciosa i punyent glossa del lliurament de la personalitat de l'individu. Garibaldi, però, no se sent content. Mancat de llibertat, només pensa en poder tornar a donar el seu entusiasme i la seva joventut esportiva als colors del seu petit club, perquè aquí estaven la seva «joia quotidiana» que sols percep i avaluava quan s'adona que l'ha perduda. Troba a faltar també l'admiraçió dels seus «hinchas». I llavors comprèn que ha arribat l'hora de la rebel·lió. A més a més, se sent atret i arrossegat per l'amor vers la dansarina clàssica, que ha estat un sedant per al seu captiveri. I aquest amor, com sempre síntesi de tot l'impuls vital de l'ésser humà, el fa aixecar en crit de revolta i mata Lupus. La societat, naturalment, el condemna i l'executa «al amanecer», mentre a l'horitzó neix un nou dia, que ens porta, amb la llum, l'esperança de tot allò formós que aliena damunt la terra.

Aquesta obra, tan plena d'intencions i d'acusacions més o menys directes, es desenrotlla dins el terreny que tan bé coneixen els expressionistes alemanys i els més arriacats realitzadors russos. Els mètodes utilitzats per Cuzzani són molt enginyosos i ens mostren que és un autor que domina perfectament la farsa. Destaquem, per exemple, l'efecte del cor de fusters preparant el cadafalc on ha de morir Garibaldi; l'escena dels oficials de la justícia quan detenen Garibaldi, com a penyor de garantia pels deutes del modest club al qual pertany; la subasta en la qual el davanter centre, com si fos un moble qualsevol, és lliurat al millor postor, etc. S'ha dit que aquesta obra no més pot tenir èxit en països on la passió futbolística estigui al roig viu: Argentina, Itàlia, Espanya... Nosaltres creiem que no. Es tracta d'una farsa. I a totes les farses sempre hi ha una preponderància d'allò conceptual o intencional per damunt del simple argument. I per tant, creiem que ha d'arrelar arreu